A person is kneeling in a forest, examining a tree root system. The person is wearing dark clothing and brown boots. The background shows a dense forest with trees and sunlight filtering through the leaves. The text is overlaid on the image.

Lesy v Česku očima drobných soukromých vlastníků

Výsledky průzkumu
srpen–září 2023

Průzkum mezi drobnými soukromými vlastníky lesa

Iniciátor

Sázíme Česko se zaměřuje na obnovu českých lesů a propojuje soukromé vlastníky lesa s veřejností, firmami a ekologickými i lesnickými odborníky.

Richard Krajník
koordinátor projektu

Odborný poradce

Licencovaný odborný lesní hospodář, akreditovaný lesnický poradce MZe.

Správce 31 vlastníků lesů od 1 ha po 1700 ha, který celkově zajišťuje dohled na výměře větší jak 2,8 tisíce ha lesa.

Odborný vědecký pracovník Fakulty lesnické a dřevařské ČZU v Praze.

Aleš Erber

www.aleserber.cz

Zpracovatel

Respektovaná výzkumná agentura Nielsen, spoluvlastník Českého národního panelu se 60 000 respondenty, společně se svým exkluzivním dodavatelem ResOLUTION Group.

Linda Machová
manažerka pro výzkum

Kdo jsou drobní vlastníci lesa

Podle poslední inventarizace z celkové výměry lesů stát spravuje 53,8 %, obce 17,2 %, církevní subjekty 5,32 %, lesní družstva 1,2 %, jiné právnické osoby 3,4 % a **fyzické osoby 19,1 % lesních pozemků.**

(Zdroj [ÚHÚL](#))

Drobnými vlastníky lesů se rozumí fyzické osoby, které vlastní lesní pozemky o výměře do 50 ha.

Náš průzkum se 312 respondenty zahrnoval i vlastníky lesů nad 50 ha.

Do podrobnějšího rozboru jsme ale zahrnuli **pouze skupinu 301 drobných vlastníků** (včetně spoluvlastníků a těch, kteří se starají o lesy rodinných příslušníků).

Výzkumné šetření

Metoda: CAWI (+ CATI)

Panel je kvalitně rekrutován a spravován:

Double opt-in registrace vč. offline verifikace respondentů

L-score – vyloučení nedůvěryhodných respondentů

Speeder's – vyloučení tzv. klikačů

Respondenti byli vybíráni z Českého národního panelu, který spoluvlastníme

Cílová skupina: Respondenti ve věku od 18 let, kteří vlastní, spoluvlastní nebo spravují les rodinného příslušníka → pro nás unikátní CS

Prescreening: (Spolu)vlastníci 7 %, vč. rodinných příslušníků (spolu)vlastníků, kteří les spravují 12 %

Velikost vzorku: 312 respondentů – 54 % (spolu)vlastníků, 46 % rodinných příslušníků (spolu)vlastníků, kteří les spravují

Výběrové znaky: kvóty na pohlaví, věk, vzdělání, kraj a velikost místa bydliště

Sběr dat: od 17. 8. do 28. 8. 2023

Dodržujeme standardy ESOMAR (European Society for Opinion and Marketing Research) a SIMAR (Sdružení agentur pro výzkum trhu a veřejného mínění).

Proč by nás měli drobní vlastníci lesů zajímat

Drobní vlastníci lesů většinou nejsou organizováni. Na **300 tisíc lidí v Česku vlastní kus lesa do výměry 50 hektarů**. Až 77 % soukromých vlastníků lesů hospodaří na majetcích o velikosti do 1 hektaru, soukromé lesní majetky do 50 ha představují asi **350 tisíc hektarů** a pouze 0,3 % soukromých vlastníků vlastní pozemky o rozloze nad 50 ha.

= JE TO OBROVSKÁ PLOCHA LESA!

Předcházení usychání lesa - ochrana lesa (šíření kůrovce), zpřístupnění lesa ke správě lesa a složkám IZS ČR, plnění mimoprodukčních i produkčních funkcí lesa udržitelným způsobem

= MŮŽE JÍT O SLABÝ ČLÁNEK PŘI PÉČI O LESY

O jejich podporu se snaží MZe (systémová podpora prostřednictvím pověřených OLh) ÚHÚL, SVOL, Komora OHL (edukace, poradenství), UZEI a další instituce, nově také sázecí iniciativy, např. Sázíme Česko.

MÁME O NICH VŠAK DOSTATEK PODROBNÝCH INFORMACÍ ?

= DOSUD NIKDO USKUTEČNIL PODOBNÝ PRŮZKUM

Dvě věci, které musíte vědět, když máte les

1. Jakou má rozlohu a jaké zákonné povinnosti z toho vyplývají?

Pro vlastníky do 50 ha - Lesní hospodářské osnovy (LHO), pověřený lesník OLH (platí stát)

Pro vlastníky nad 50 ha - Lesní hospodářský plán (LHP), OLH

2. Kdo je váš odborný lesní hospodář (OLH)?

Státem pověřený lesník s licenci od MZE, kterého vám určí stát. Svého OLH si můžete zvolit sami, ale pak si ho musíte platit. Vlastník lesa pak má v součinnosti s OLH dělat hospodářská opatření v lesích, doporučuje a schvaluje dotace. Do jisté míry je OLH i prodloužená ruka státní správy lesů, a tedy člověk, který drobné vlastníky lesa kontroluje.

BEZ TĚCHTO DVOU ZNALOSTÍ ZE STRANY MAJITELE NENÍ LES DOSTATEČNĚ PŘIPRAVENÝ NA KLIMATICKÉ ZMĚNY

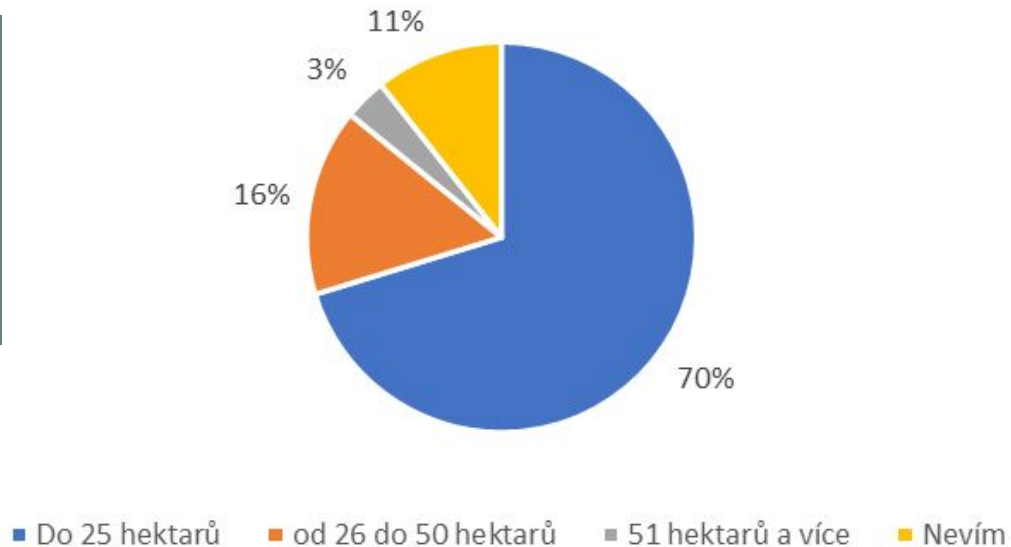
NÁŠ PRŮZKUM ALE ODHALIL PONĚKUD ZNEPOKOJUJÍCÍ FAKTA

11 % respondentů neví ani zhruba, kolik mají lesa

Z následujícího rozboru jsme malou skupinu vlastníků lesa nad 50 ha vyčlenili - nejedná se o drobné vlastníky.

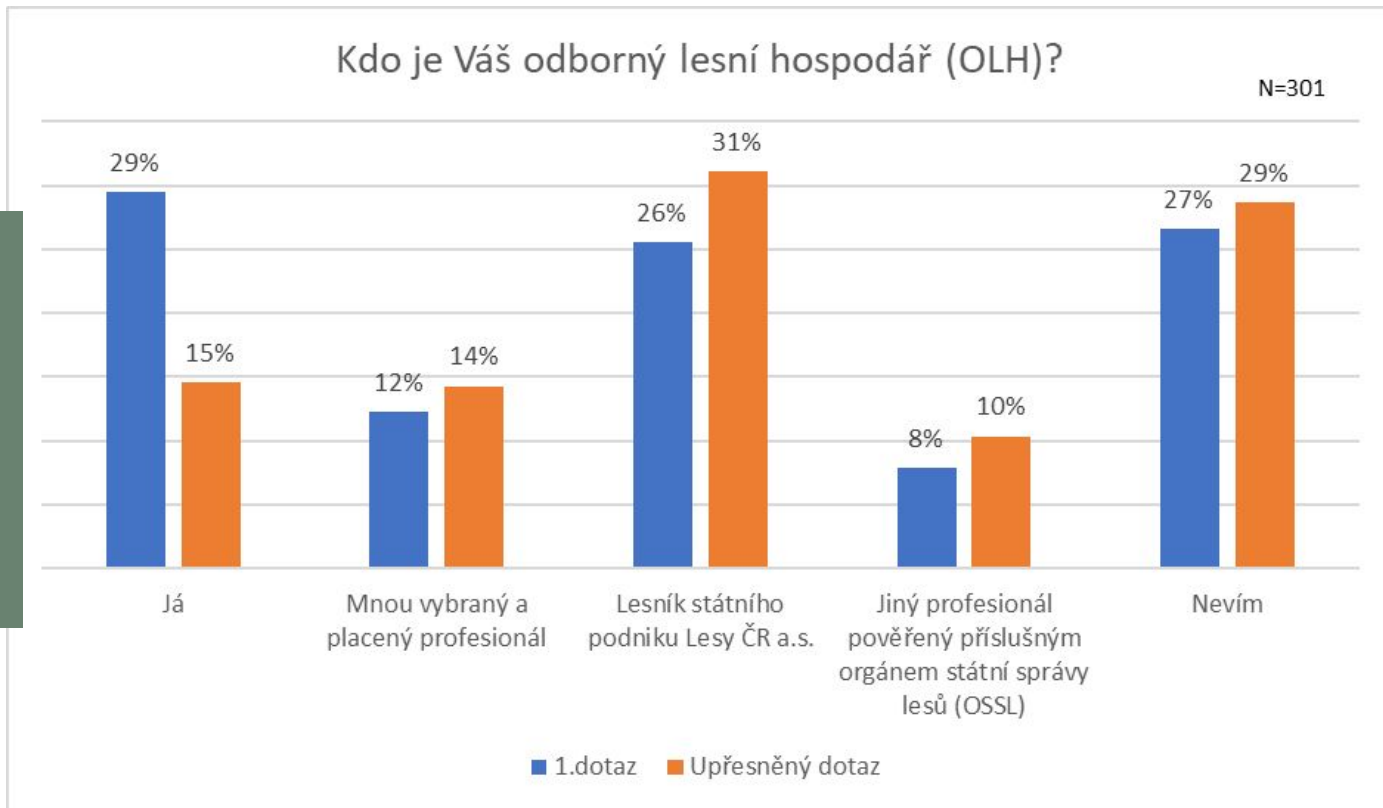
Respondenti podle celkové výměry lesních pozemků

N=312

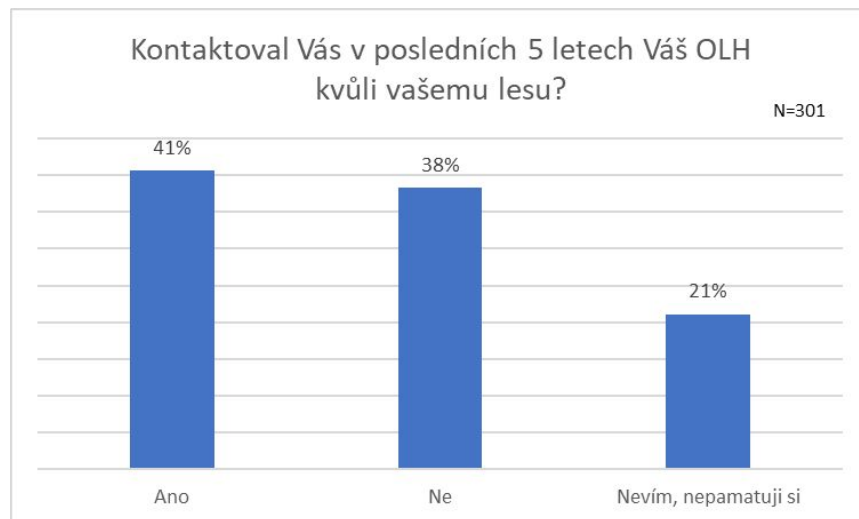
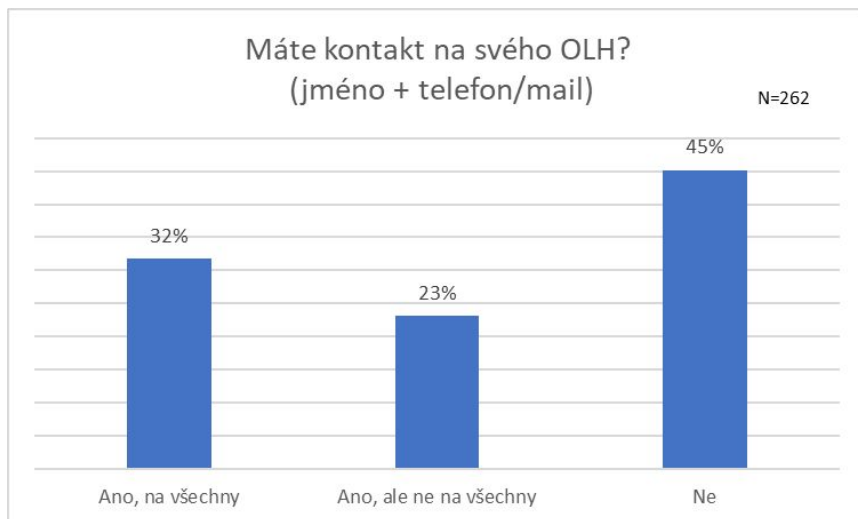
29 % neví, kdo je jejich OLH. Další měli chybné představy

Celkem 15 % z 301 dotázaných odpovědělo, že jsou sami OLH. To je ale nepravděpodobné, aktivních OLH je v ČR kolem 450, vlastníků však 300 000.

45 % nemá kontakt ani na jednoho svého OLH

59 % respondentů OLH za posledních 5 let nekontaktovalo nebo si to nepamatuje

Tato čísla jsou alarmující. Svědčí o tom, že vlastníci nemají povědomí o státní odborné podpoře a povinnostech (vlastník odpovídá za svůj les).

Pár faktů k OLH pro doplnění (nezodpovězené dotazy MZe)

1. Kolik je v ČR OLH s licenci a kolik z nich opravdu spravuje lesy aktivně?
(ca 2500 a 450 aktivních)

2. Jaký je podíl pověřených OLH (do 50 ha) mezi LČR a ostatními pověřenými OLH (do 50 ha lesa)?

3. Kolik stát investuje na činnost pověřených OLH?
(vyhlášková cena 1,6 Kč/ha/den = ca 200 mio Kč)

**4. Jak probíhá proces pověřených OLH v obcích s rozšířenou působností a jaké jsou požadavky výběru toho správného pověřeného OLH?
Probíhá výběr pověřených OLH na ORP (SSL) výběrovým řízením?**

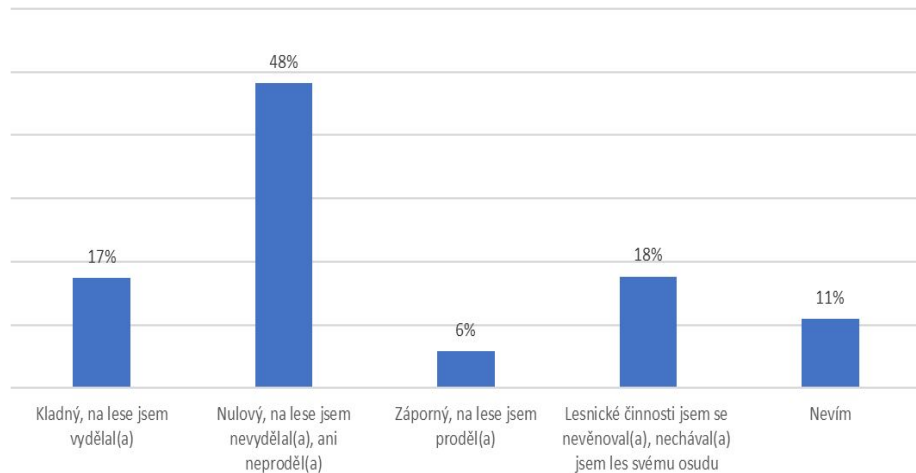
Na webu LČR, ÚHÚL, ČKOLH je přesně uvedeno, co by měl OLH pro vlastníky lesů zajišťovat: [odkaz](#)

Vydělávají na lese? Jen 17 % generovalo zisk, 54 % je na nule nebo ve ztrátě

Zisk pravděpodobně generoval prodej dřeva po kalamitách (39 %) nebo z plánované těžby podle zákona (24 %). Stát by se měl zaměřovat především na pomoc drobným vlastníkům lesa – formou dotací.

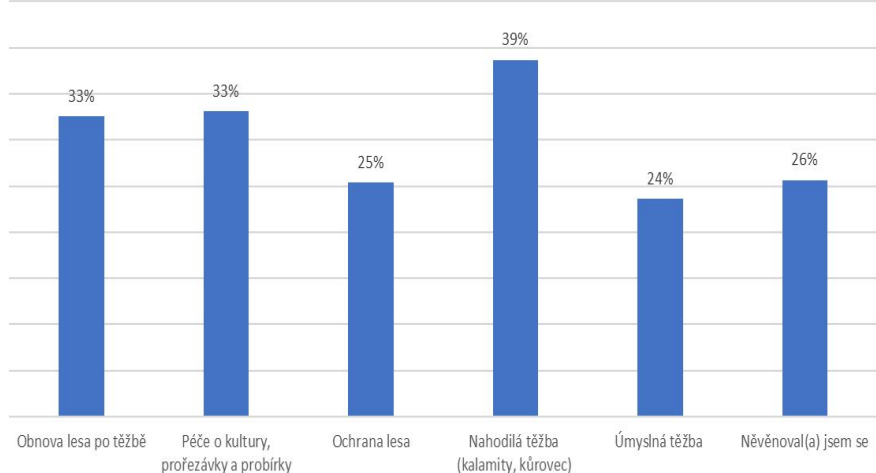
Jaký jste měl(a) z lesnické činnosti ekonomický zisk z pohledu 5 uplynulých let?

N=301

Věnoval(a) jste se v posledních 5 letech ve svém lese nějaké z těchto činností?

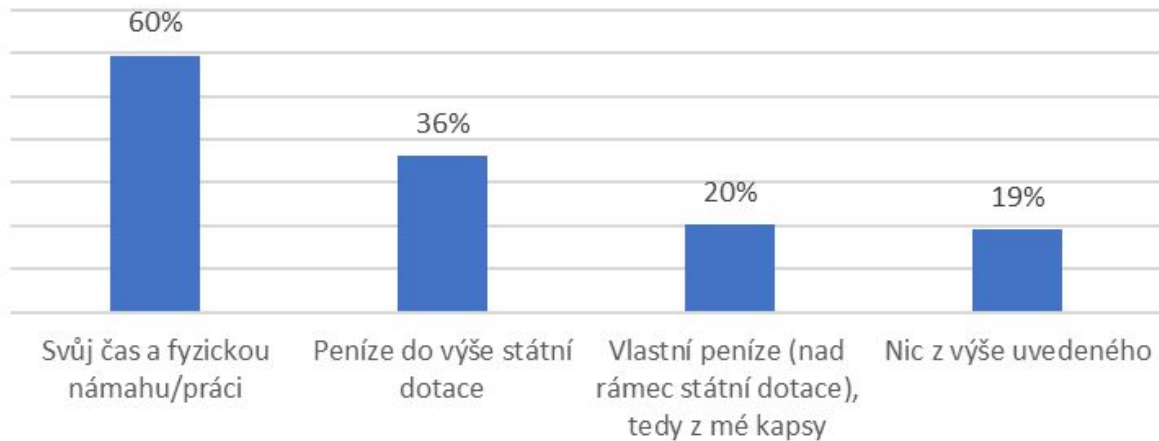
N=301

Co kdyby přišel kůrovec? Celkem 60 % by tvrdě pracovalo, 19 % nemá na řešení sílu ani peníze

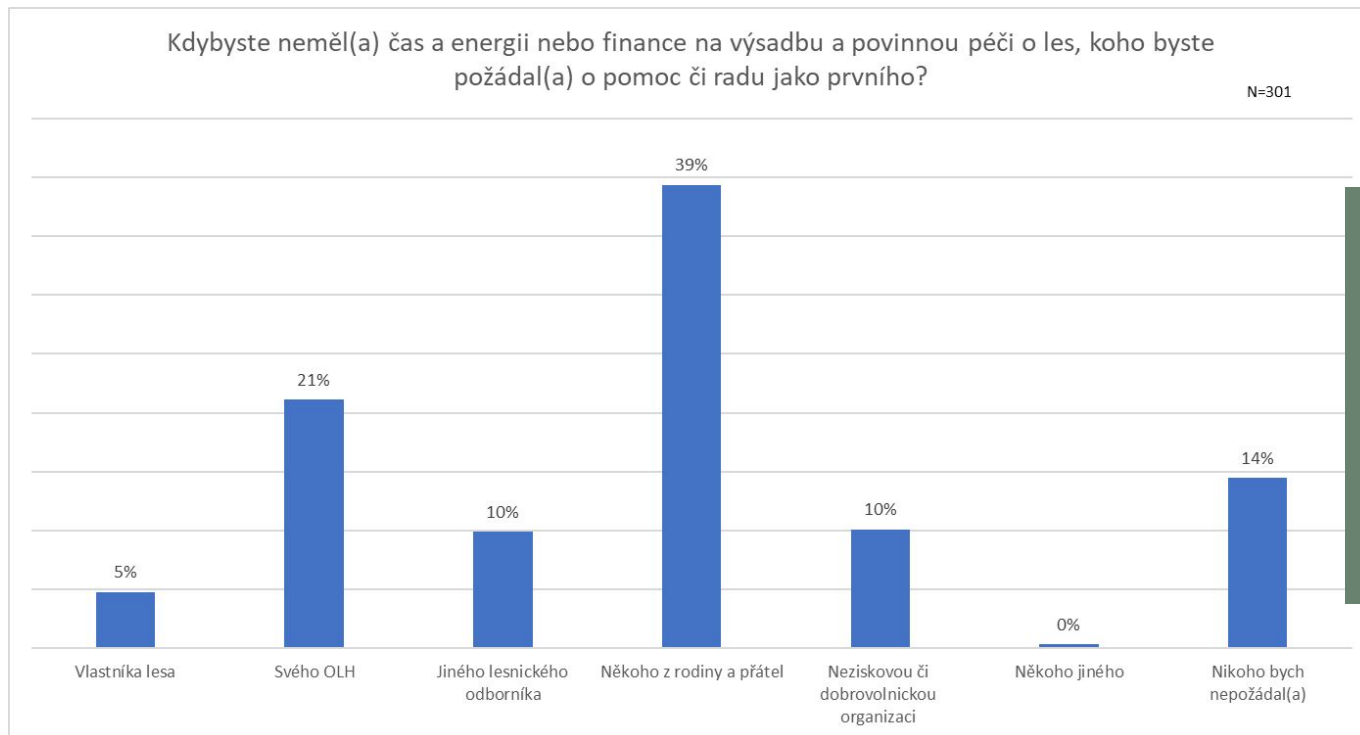
Pokud by Váš les postihla kůrovcová kalamita nebo jiná pohroma, co byste byl(a) ochotný/á investovat do zalesnění holiny?

N=301

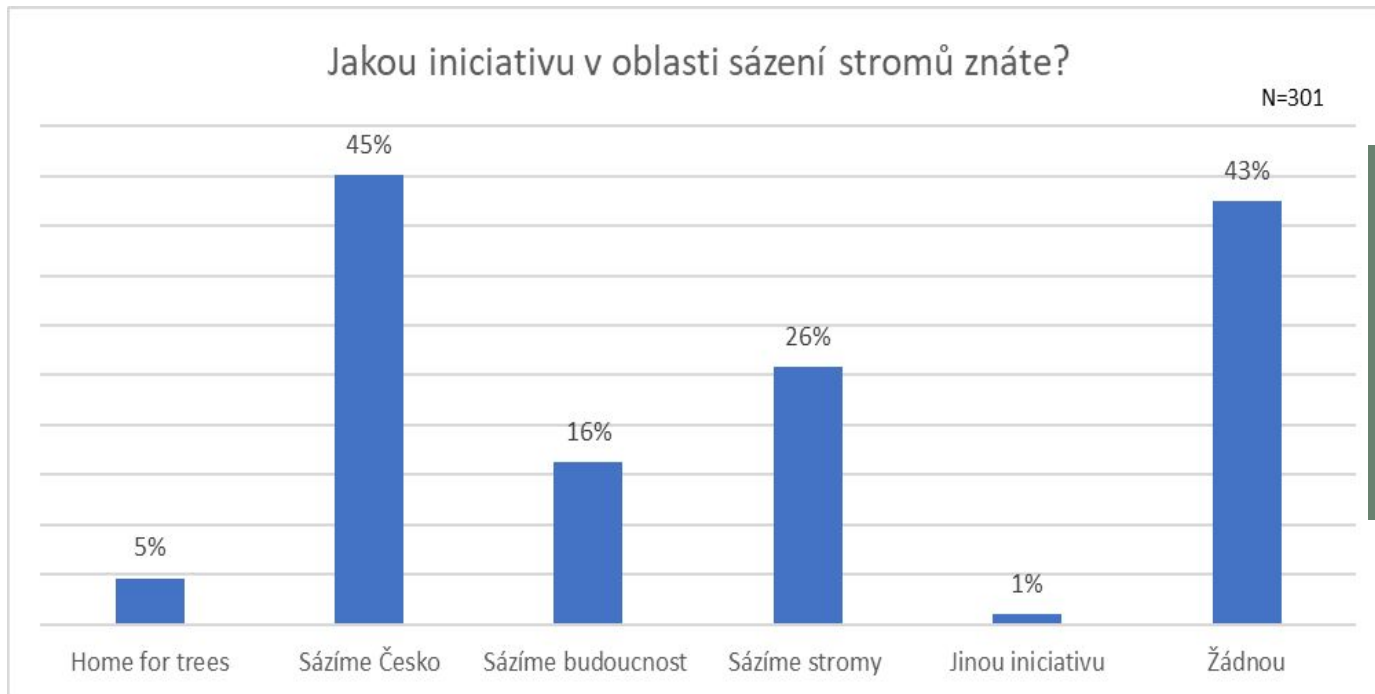
Peníze ze svého by do lesa mohlo vložit 20 %. Celkem 36 % by využilo dotace (i ty vyžadují úvodní investici ze svého).

V nouzi by se nejspíš jako první obrátili o pomoc na rodinu a přátele (39 %)

U 14 % je velké riziko, že nesplní zákonnou povinnost – nikoho by totiž o pomoc nepožádali. Proto má funkce OLH velké opodstatnění v systému státní správy lesů.

Sázecí iniciativy jako nový fenomén péče o les pro drobné vlastníky lesů

Nejznámější iniciativou mezi drobnými vlastníky je Sázíme Česko (zná 45 %). Tyto iniciativy můžou doplňovat státní systém a měly by spolupracovat s OLH.